

Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika, na osnovi člana V stav 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i člana 39. stav 1. Poslovnika o radu Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika, na sjednici održanoj od 21. do 24. novembra 2011. godine, donijela je

ODLUKU

I

Historijsko područje – Nekropola sa stećcima na lokalitetu Brdo (Križ) u Deževicama, općina Kreševo, proglašava se nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: nacionalni spomenik).

Nacionalni spomenik čini nekropola sa 52 stećka.

Nacionalni spomenik se nalazi na prostoru koji obuhvata k.č. 460, posjedovni list broj 58, z.k. uložak broj 58, k.č. 461 i 475, posjedovni list broj 63, z.k. uložak broj 63, k.č. 476, posjedovni list broj 37, z.k. uložak broj 37 i k.č. 529, posjedovni list broj 123, z.k. uložak broj 123, k.o. Deževice, općina Kreševo, Federacija Bosne i Hercegovine, Bosna i Hercegovina.

Na nacionalni spomenik se primjenjuju mjere zaštite utvrđene Zakonom o provođenju odluka Komisije za zaštitu nacionalnih spomenika, uspostavljene prema Aneksu 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/02, 27/02, 6/04 i 51/07).

II

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) dužna je da osigura pravne, naučne, tehničke, administrativne i finansijske mjere za zaštitu, konzervaciju i prezentaciju nacionalnog spomenika.

Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika (u daljnjem tekstu: Komisija) utvrdit će tehničke uvjete i osigurati finansijska sredstva za izradu i postavljanje informacione ploče sa osnovnim podacima o spomeniku i odluci o proglašenju dobra nacionalnim spomenikom.

III

S ciljem trajne zaštite nacionalnog spomenika, na prostoru definiranom u tački I stav 3. ove odluke primjenjuju se sljedeće mjere zaštite:

- dopušteni su isključivo istraživački i konzervatorsko-restauratorski radovi, radovi na tekućem održavanju, uključujući i one radove koji imaju za cilj prezentaciju spomenika, uz odobrenje federalnog ministarstva nadležnog za prostorno uređenje (u daljnjem tekstu: nadležno ministarstvo) i stručni nadzor nadležne službe zaštite naslijeđa

na nivou Federacije BiH (u daljnjem tekstu: nadležna služba zaštite);

- prostor spomenika bit će otvoren i dostupan javnosti, a može se koristiti u edukativne i kulturne svrhe;

- dopušteno je obavljanje radova na infrastrukturi, uz odobrenje nadležnog ministarstva i stručno mišljenje nadležne službe zaštite;

- nisu dopušteni radovi na proširenju trase puteva;

- radovi na uređenju nekropole i radovi na saniranju oštećenja dopušteni su isključivo uz prethodno izrađen plan sanacije, restauracije i konzervacije, odobrenje nadležnog ministarstva i nadzor nadležne službe zaštite;

- nije dopušteno čišćenje stećaka od lišaja i mahovine;

- izuzetno od prethodne alineje, dopušteno je čišćenje stećaka u slučaju da je ono neophodno za istraživanje epigrafskih ili dekorativnih elemenata stećka, uz prethodno izrađen elaborat i odobrenje nadležnog ministarstva. Elaborat treba biti zasnovan na biološkim, hemijskim, fizičkim i drugim analizama za koje konzervator utvrdi da su neophodne, te sadržavati odgovarajuće konzervatorske mjere i procjenu utjecaja načina čišćenja na kamen;

- područje predstavlja arheološki lokalitet, pa je prilikom obavljanja istražnih radova obavezno osigurati prisustvo arheologa;

- zabranjeno je odlaganje svih vrsta otpada.

Vlada Federacije dužna je posebno osigurati provođenje sljedećih mjera:

- izradu geodetskog snimka postojećeg stanja;

- izradu plana sanacije, restauracije, konzervacije i prezentacije nacionalnog spomenika.

Plan sanacije, restauracije, konzervacije i prezentacije treba sadržavati sljedeće mjere:

- arheološko istraživanje prostora nacionalnog spomenika;

- sanacija južne i sjeverne strane puta iz pravca Deževica ka Kameniku u cilju sprečavanja erozije tla i sklizavanja stećaka br. 34, 35, 36 i 48;

- stećak lociran na brdu Križ vratiti i pozicionirati unutar nekropole;

- čišćenje spomenika od lišaja i mahovine i saniranje oštećenja;

- uređenje nekropole sa uklanjanjem samonikle vegetacije;

- redovno održavanje spomenika.

Vlada Federacije dužna je provesti **hitne mjere zaštite** (odnosno spriječiti daljnju eroziju tla, koja može izazvati pomjeranje i sklizavanje stećaka) uz odobrenje nadležnog ministarstva i stručno mišljenje nadležne službe zaštite, te upoznati lokalno stanovništvo i vlasnike zemljišnih parcela da vandalizam (razbijanje stećaka) predstavlja krivično djelo.

IV

Svi pokretni nalazi, koji u toku arheološkog istraživanja budu nađeni, bit će pohranjeni u najbližem muzeju koji ispunjava kadrovske, materijalne i tehničke uvjete ili u Zemaljskom muzeju Bosne i Hercegovine u Sarajevu, obrađeni i prezentirani na odgovarajući način.

Sav pokretni i nepokretni arheološki materijal koji bude nađen u toku arheoloških istraživanja neophodno je stručno obraditi.

Arheolog – voditelj arheoloških istraživanja dužan je nakon izvršenih arheoloških

radova podnijeti izvještaj Komisiji i instituciji koja je obavila istraživanja.

Arheolog – voditelj arheoloških istraživanja mora imati na raspolaganju sav pronađeni pokretni i nepokretni arheološki materijal dok traje istraživanje i dok ne završi izvještaj, a najduže za period od tri godine.

Paralelno s izvođenjem arheoloških istraživanja, neophodna je sukcesivna konzervacija nepokretnih nalaza na lokalitetu i konzervacija pokretnog arheološkog materijala i njegovo pohranjivanje u odgovarajuće prostore (depoje).

Nakon dostavljanja izvještaja o provedenom istraživanju, Komisija će utvrditi pokretne nalaze na koje će biti primjenjivane mjere zaštite koje Komisija utvrđuje.

Iznošenje pokretnih nalaza iz stava 1. ove tačke iz Bosne i Hercegovine nije dopušteno.

Izuzetno od odredbe stava 7. ove tačke, ukoliko voditelj istraživanja utvrdi da je neophodna obrada nekog nalaza van zemlje, dokaze o tome prezentirat će Komisiji, koja može dopustiti privremeno iznošenje nalaza iz zemlje pod detaljno utvrđenim uvjetima njegovog iznošenja, postupanja s njim u toku boravka van zemlje i njegovog povratka u Bosnu i Hercegovinu.

V

Stavljaju se van snage svi provedbeni i razvojni prostorno-planski akti u dijelu u kojem su u suprotnosti sa odredbama ove odluke.

VI

Svako, a posebno nadležni organi Federacije Bosne i Hercegovine, kantona, gradske i općinske službe, suzdržat će se od poduzimanja bilo kakvih radnji koje mogu da oštete nacionalni spomenik ili dovedu u pitanje njegovu zaštitu.

VII

Ova odluka dostavit će se Vladi Federacije, nadležnom ministarstvu, nadležnoj službi zaštite i općinskom organu uprave nadležnom za poslove urbanizma i katastra, radi provođenja mjera utvrđenih u tač. II - VI ove odluke i nadležnom općinskom sudu radi upisa u zemljišne knjige.

VIII

Sastavni dio ove odluke je obrazloženje sa pratećom dokumentacijom, koje je dostupno na uvid zainteresiranim licima u prostorijama i na web stranici Komisije (<http://www.kons.gov.ba>).

IX

Prema članu V stav 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, odluke Komisije su konačne.

X

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u «Službenom glasniku BiH».

Ovu odluku Komisija je donijela u sljedećem sastavu: Zeynep Ahunbay, Martin Cherry, Amra Hadžimuhamedović, Dubravko Lovrenović i Ljiljana Ševo.

Predsjedavajući Komisije

Dubravko Lovrenović

Broj: 05.2-2.3-77/11-34
21. novembra 2011. godine
Sarajevo